

Як на конкурентному ринку природного газу визначити очікувану вартість, спосіб та вид закупівлі, закупаючи з 01.04.2023?

У статті [«Закупівля природного газу на квітень — грудень 2023 року: сім порад для вдалого проведення закупівлі та зразки документів»](#) ми розібрались із тим, що може зробити бюджетна установа для того, щоб продовжити відносини з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг». При цьому розуміємо, що деякі замовники наразі прийняли рішення відкласти закупівлю природного газу, аргументуючи це тим, що опалювальний сезон завершується. І це ще не все!

Закупівля в ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг» — це не обов'язок, і є замовники, які забезпечують потребу в інших постачальників ринку. Тому в цій статті йтиметься про те, як на конкурентному ринку природного газу визначити очікувану вартість закупівлі, який спосіб та вид закупівлі вибрати замовнику, закупаючи природний газ з 01.04.2023.

Які ціни на природний газ пропонують постачальники для юридичних осіб?

За даними Міністерства економіки України, середня фактична вартість реалізації природного газу в Україні за лютий 2023 року зафіксована на рівні **20 727,73 грн** за 1000 кубометрів без ПДВ, що на 12,6 % менше, ніж за січень поточного року. Загалом починаючи з вересня 2022 року, коли середня ціна природного газу складала 39 952,00 грн за 1000 кубометрів без ПДВ, **вартість цього палива знизилася на 48 %**.

Проте зауважимо, що кожен постачальник встановлює свою ціну. Так, на сьогодні ціни деяких постачальників природного газу для юридичних осіб є такими*:

ТОВ «ЮГ-ГАЗ» – 21 450 грн за 1000 кубометрів з ПДВ;

ТОВ «ЕЛЕКТРО-ГАЗ» – 21 580 грн за 1000 кубометрів з ПДВ;

ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» – 22 500 грн за 1000 кубометрів з ПДВ;

ТОВ «ПРИКАРПАТЕНЕРГОТРЕЙД» – 23 000 грн за 1000 кубометрів з ПДВ;

ТОВ «ГАЗЕНЕРГО-ТРЕЙД» – 23 536 грн за 1000 кубометрів з ПДВ.

* Примітка: ціни на природний газ взято до уваги із пропозицій (договорів про закупівлю),

оприлюднених в електронній системі закупівель (далі – ЕСЗ) на середину березня 2023 року. Однак на момент прийняття замовником рішення про початок проведення процедури закупівлі (або укладення договору про закупівлі) ціна цього товару може бути іншою.

Визначаємо очікувану вартість закупівлі природного газу на період з 01.04.2023 по 31.12.2023

Для визначення очікуваної вартості предмета закупівлі замовник може керуватися Примірною методикою визначення очікуваної вартості предмета закупівлі, затвердженою наказом Міністерства економіки України від 18.02.2020 № 275 (далі – Методика), на підставі якої очікувану вартість природного газу можна, наприклад, визначити за **методом порівняння ринкових цін**. Цей метод передбачає отримання із загальнодоступних відкритих джерел інформації про ціни.

Також можете ознайомитись із прикладом Методики визначення очікуваної вартості предмета закупівлі від порталу «Радник».

Після збору інформації здійснюється її аналіз та розраховується спочатку середньоарифметичне значення ціни, а потім це значення множиться на потрібний для замовника обсяг товару, і таким чином отримуємо очікувану вартість. Наведемо приклад.

Приклад 1. Визначення очікуваної вартості природного газу за методом порівняння ринкових цін

1.1) На підставі отриманої інформації про ціни, за якими закупають природний газ інші замовники станом на поточний місяць, визначимо очікувану ціну за одиницю як середньоарифметичне значення масиву отриманих даних за формулою:

$$Ц_{од} = (Ц_1 + \dots + Ц_k) / K,$$

де: $Ц_{од}$ — очікувана ціна за одиницю;

$Ц_1, Ц_k$ — ціни, отримані з відкритих джерел інформації, приведені до єдиних умов;

K — кількість цін, отриманих з відкритих джерел інформації.

Для розрахунку очікуваної ціни візьмемо до уваги ціни із пропозицій ТОВ «ЕЛЕКТРО-ГАЗ», ТОВ «ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП» та ТОВ «ПРИКАРПАТЕНЕРГОТРЕЙД»:*

$$Ц_{од \text{ прир. газ}} = (21,58 + 22,5 + 23,0) / 3 = 22,36 \text{ грн}$$

1.2) Визначаємо очікувану вартість як добуток очікуваної ціни за одиницю на кількість товару/послуг, що розраховується за такою формулою:

$$OB_{\text{мрц}} = Ц_{\text{од}} * V,$$

де: $OB_{\text{мрц}}$ — очікувана вартість, розрахована за методом порівняння ринкових цін;

$Ц_{\text{од}}$ — очікувана ціна за одиницю товару/послуги;

V — кількість (обсяг) товару/послуги, що закуповується.

Припустимо, що замовнику необхідний до кінця 2023 року обсяг 24 000 кубометрів газу *, тоді:

$$OB_{\text{мрц}} = 22,36 * 24\ 000 = 536\ 640 \text{ грн}$$

* Примітка: дані про ціни на природний газ та обсяг взято лише для наглядного прикладу проведення розрахунку. Замовник під час розрахунків повинен брати до уваги інформацію, яку вважає за необхідну.

Вибираємо вид закупівлі природного газу до кінця 2023 року

Замовники наприкінці 2022 року – початку 2023 року при здійсненні закупівлі природного газу на 1 квартал 2023 року мали **враховувати річну суму закупівлі, виходячи з якої визначати, чи проводити процедуру відкритих торгів з урахуванням Особливостей / застосовувати електронний каталог з урахуванням положень, визначених Особливостями, або ж укласти договір про закупівлю без застосування відкритих торгів (електронного каталогу чи ЕСЗ), тобто прямий.**

Нещодавно постановою Кабінету Міністрів України від 17.02.2023 № 157 до Особливостей внесено зміни, які набули чинності з 25.02.2023. Тому замовникам при плануванні проведення закупівель необхідно враховувати всі вимоги законодавства відповідно до останніх змін.

Розглянемо на прикладах, які види закупівель залежно від очікуваної вартості слід застосовувати для придбання природного газу на період квітень — грудень 2023 року за умови, що на 1 квартал 2023 року було укладено прямий договір з ТОВ «ГК «Нафтогаз Трейдинг»» згідно з Постановою № 812.

Приклад 2. Прямий договір про закупівлю без оприлюднення в ЕСЗ

Припустимо, що замовник порахував очікувану вартість закупівлі природного газу на весь 2023 рік та визначив, що вона складе 45 тис. грн, у тому числі:

- січень — березень 2023 року - 20 тис. грн;
- **квітень — грудень 2023 року - 25 тис. грн.**

Відповідно до **абзацу 2 пункту 11 Особливостей** у разі здійснення закупівлі, вартість якої **менше 50 тис. грн**, без використання електронної системи закупівель замовник **не оприлюднює в ЕСЗ звіт про договір про закупівлю**, укладений без використання електронної системи закупівель.

Отже, у цьому випадку замовник має право укласти **прямий договір про закупівлю** на суму 25 тис. грн із будь-яким постачальником природного газу на період квітень — грудень 2023 року **без оприлюднення в ЕСЗ звіту про договір про закупівлю**.

Читайте також [«Три спірні питання щодо розміщення звіту про договір по закупівлях до 50 тис. грн»](#).

Приклад 3. Прямий договір про закупівлю з оприлюдненням звіту про договір про закупівлю

Очікувана вартість закупівлі природного газу на 2023 рік за розрахунками замовника складе 80 тис. грн, у тому числі:

- січень — березень 2023 року — 30 тис. грн;
- **квітень — грудень 2023 року — 50 тис. грн.**

Керуючись нормою **абзацу 1 пункту 11 Особливостей**, враховуючи те, що річна вартість закупівлі природного газу не перевищує 100 тис. грн, замовник може використати ЕСЗ, у тому числі електронний каталог для закупівлі товарів, або ж у разі здійснення закупівлі без використання ЕСЗ необхідно укласти прямий договір та **оприлюднити звіт про договір про закупівлю**, укладений без використання ЕСЗ.

Приклади таких закупівель можна розглянути за посиланнями:

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-03-005708-a>,

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-010644-a>.

Користуйтеся за потребою [шпаргалкою уповноваженої особи щодо вартісних меж](#).

Приклад 4. Прямий договір про закупівлю з постачальником «останньої надії»

В окремих випадках (якщо постачальника ліквідовано, визнано банкрутом, його ліцензію на провадження діяльності з постачання природного газу анульовано або її дію зупинено та в інших випадках) замовник може укласти договір про закупівлю з постачальником

При повному або частковому копіюванні чи цитуванні будь-якої інформації з порталу "Радник у сфері публічних закупівель" ви зобов'язані вказувати джерело інформації (ст. 176 ККУ). Джерело:

<https://radnuk.com.ua/voiennyj-stan/iak-na-konkurentnomu-rynku-pryrodnogo-hazu-vyznachty-ochikuvanu-vartist-sposib-ta-vyd-zakupivli-zakupovuiuchy-z-01-04-2023/>

«останньої надії». Так, відповідно до статті 15 [Закону України «Про ринок природного газу»](#) постачальник «останньої надії» визначається Кабінетом Міністрів України строком на 3 роки за результатами конкурсу, проведеного у [порядку](#), встановленому Кабінетом Міністрів України.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 № 529 постачальником «останньої надії» по газу визначено ТОВ «ГК „Нафтогаз України“». Таке рішення було прийнято 10.07.2020, тобто до 10.07.2023 замовники мають право з ТОВ «ГК «Нафтогаз України», як із постачальником «останньої надії», укласти договори про закупівлю природного газу.

Отже, якщо в замовника виникає необхідність укласти договір про закупівлю природного газу із постачальником «останньої надії» на суму більше 100 тис. грн, то на підставі **підпункту 5 пункту 13 Особливостей** замовник може здійснити таку закупівлю без застосування відкритих торгів та / або електронного каталогу для закупівлі товару.

Приклади укладання договору про закупівлю із постачальником «останньої надії» можна переглянути за посиланнями: <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-002195-a>, <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-07-010806-a>.

Приклад 5. Укладання договору про закупівлю за результатами застосування відкритих торгів з особливостями

Очікувана вартість закупівлі природного газу на 2023 рік за розрахунками замовника складе 125 тис. грн, у тому числі:

- січень — березень 2023 року - 45 тис. грн;
- **квітень — грудень 2023 року - 80 тис. грн.**

Навіть якщо за періоди (окремо за січень — березень та окремо за квітень — грудень) суми не перевищують 100 тис. грн, як у цьому прикладі, а лише в сумі перевищують, то **потрібно орієнтуватися на загальну річну суму.**

Так, на підставі пункту 10 Особливостей, зважаючи на те, що річна вартість закупівлі природного газу дорівнює 125 тис. грн, що **є більшою за 100 тис. грн**, замовник повинен застосувати процедуру **відкритих торгів** у порядку, визначеному Особливостями, або здійснити закупівлю з використанням **електронного каталогу** для закупівлі товару відповідно до порядку, встановленого постановою Кабінету Міністрів України від 14.09.2020 № [822](#).

Подивитися приклади закупівель за процедурою **відкритих торгів з урахуванням Особливостей** можна за посиланнями <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-02-06-010425-a> та

<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-02-13-009321-a>.

Також приклади закупівель, які тільки розпочато (етап подання пропозицій), із зазначенням у тендерній документації періоду саме з **01.04.2023 по 31.12.2023** можна розглянути за посиланнями <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-009547-a> та <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-010773-a>.

Приклад закупівлі природного газу із застосуванням **електронного каталогу** розглянемо окремо.

Приклад 6. Укладання договору про закупівлю за результатами застосування електронного каталогу

Оформлення закупівлі через електронний каталог розглянемо на прикладі електронного майданчика **Zakupki.prom.ua**. Щоб здійснити закупівлю природного газу, необхідно вибрати пункт меню Prozorro Market (Рис. 1).

Публічні закупівлі ▾ Інструкції Послуги та аналітика ▾ Prozorro Market ▲

Каталог

Рис. 1

Потім у полі для пошуку ввести запит «Природний газ». Система покаже знайдений товар (Рис. 2).

Природний газ, фіксований
тариф на 1 місяць, без
розподілу

від **25,1 грн** з ПДВ

Детальніше

В кошик для запиту ціни

Рис. 2

Товар можна переглянути, щоб побачити пропозиції декількох учасників. Після натискання кнопки «Детальніше» відкриється перелік пропозицій. Як бачимо з рисунку 3, постачальник може зазначити приблизну вартість та суму мінімального замовлення.

Параметри		
Інформація про товар Природний газ, фіксований тариф на 1 місяць, без розподілу	Опис не вказано	Приблизна вартість 25,2 грн з ПДВ
Бренд Код ДК021 09120000-6 - Газове паливо	Доставка Вся Україна	Мінімальне замовлення 100 000 грн з ПДВ
Фіксований термін 1	Постачальник ТОВ "ЕНЕРДЖІ ТРЕЙД ГРУП" ⓘ Всі пропозиції компанії	Замовити
Без розподілу Так	Опис не вказано	Приблизна вартість 27 грн з ПДВ
Фіксований тариф Так	Доставка Вся Україна	Мінімальне замовлення 90 000 грн з ПДВ
Відповідність ГОСТ 5542-87, та іншим вимогам згідно держстандарту Так	Постачальник ТОВ "ЮГ-ГАЗ" ⓘ Всі пропозиції компанії	Замовити

Рис. 3

Якщо ж вибрати пункт «В кошик для запиту ціни», то потім, перейшовши до кошика, можна оголосити запит ціни пропозиції для закупівлі природного газу (Рис. 4).

Кошик з товарами 0 Кошик ЗЦП 1 Кошик потреб 0 Історія замовлень 12

Кошик ЗЦП

Газове паливо CPV: 09120000-6

Назва товару	Кількість
Природний газ, фіксований тариф на 1 місяць, без розподілу	- <input type="text" value="1"/> +

Оголосити запит ціни

Рис. 4

Приклади закупівлі природного газу через електронний каталог можна побачити за посиланнями <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-006850-a> та <https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2023-03-10-006453-a>.

Хай який вид закупівлі вибере замовник для придбання природного газу, після укладення договору про закупівлю йому необхідно подати його з іншими підтвердними документами, визначеними [наказом Міністерства фінансів України від 02.03.2012 № 309](#), до органів

Державної казначейської служби України для реєстрації бюджетних зобов'язань та проведення оплати (див. [шпаргалку УО щодо строків реєстрації зобов'язань в органах казначейського обслуговування](#)).

Висновок

У разі потреби замовники можуть закупити природний газ за ринковими цінами. При цьому визначати вид закупівлі необхідно з огляду на *повну річну суму потреби* з урахуванням 1-го кварталу 2023 року. Залежно від суми річної потреби замовник може:

укласти прямий договір, керуючись абзацом 1 або 2 пункту 11 Особливостей або ж підпунктом 5 пункту 13 Особливостей;

провести процедуру відкритих торгів або застосувати електронний каталог з урахуванням вимог Особливостей.

Успіхів у здійсненні закупівель та читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) статтю [«Закупівля природного газу на квітень — грудень 2023 року: сім порад для вдалого проведення закупівлі та зразки документів»](#).